

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מ.

עין משפט
נר מצוה

וכן אמר רבה גרם. רש"י גרם וכן אמר רב ופליג אמר"ד צ"ל מי שמת (ב"ב דף קנ"ג) ושם ד"ה לה) נכסים ששכחו מחמת עמלמן של אחין השבח לעמלמן וקאמר דאפי' שזכו מחמת טרחם של משצתיין כי הכל דשמל פרידסא השצתינו לאמלע והוה מימיה שחולק רבא על רב דהתם רבא קאמר ולא

מימייה התם מילמיה דרב ונראה דגרס רבא וכן צפסר ר"ת ולא מדברי רב חסדא הוא (ה) שהגמ' מציא שמעשה כיוצא בזה כל לפני רבה ופסק דהשצתינו לאמלע כמו רב חסדא והציאו הגמרא משום קושית אביי דא"ל צ"ל רבא לרבה מי דמי כו' ולא חשש רבה מקושיותיו וכן דהשצתינו לאמלע: **אגב** מלתא. פסק של רב חסדא ומטעם לקמיה דרבי אמר: **ובי מדה אכפת** דהוה עעבבירי וטעמיהו דרענן מפרש צירושלמי הני עכברי רשעי ינינהו כד חמיין עיבור לא מסתייהו דלכלי אלף קריין למצריהו דלכלי עמחון והא דלמרינן בגמרא אמרו לו הריבא אובדות מהם הרבה מתפורות מהם י"ל דלדברי רבני יוחנן קאמר אפילו לית ו' נ"ך טעמא דמפרש צירושלמי מ"מ הרבה אובדות מהם:

אלא לבור בלבד. וא"ת אס כן צפחות מכור נמי יוציא כמו לכו וי"ל דאין להם ריוח להטמן צפחות ומ"מ לפי משבון הראוי לתחמסר יוציא דאי אפשר שלא יתחמסר: **וא"ר** שאינו קלוף ג' סאין **אבד**. וא"ת ואמאי לא חשיב צמתיתין אורו שאינו קלוף עס זרע פשתן כיון דאית להו חד שיעורא וי"ל דפשוט לו דצאורו מתחמסר כל כך וצרישא גבי אורו קלוף לא חשיב זרע פשתן קלוף דשמא דינס חלוק:

מדה מרובה י' בורין. וא"ת אפי' ג' כורין או ג' מתנפחין לפי משבון הסקרנות העולה להם וי"ל דצ"י כורין עולה להם הנפוח חסרון של כור אחד ולא יוציא להם חסרנות היינו כל החסרון לחסרון של כור אחד לא יוציא ולהכי נקט י' כורים לאפוקי פחות:

יוחנן עשרה כורין תניא גמי הכי כמה מדה מרובה עשרה כורין תני תנא קמיה דרב נחמן בד"א שמדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך גורנו אבל מדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך ביתו אינו יוציא לו חסרנות מפני שמוחזרות א"ל וכי בשופטני עסקינן דיהבי בכיילא רבא ושקלי בכיילא זוטא דלמא בימות הגורן קאמרת **ב"ד"א** שמדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגורן אבל מדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגושמים אינו יוציא לו חסרון מפני שמוחזרות א"ל רב פפא לאביי א"כ לפקע כדא הוה עובדא ופקע כדא אבע"א משום איצצא: **מתני'** יוציא לו שתות ליין ר"י אומר חומש יוציא לו שלשה לוגין שמן למאה לוג ומחצה שמרים לוג ומחצה בלע אם היה שמן מוזקק אינו יוציא לו שמרים אם היו קנקנים ישנים אינו יוציא לו בלע ר"י אומר אף להמוכר א שמן מוזקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה: **גמ'** ולא פליגי ס' מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר חפו בקירא ולא מייץ טפי באתריה דמר חפו בכופרא ומייץ טפי איבעית אימא משום גרגישתא הא מייצא טפי והא לא מייצא טפי באתריה דרב יהודה רמו ארבעים ותמני כווי בדנא אויל דנא בשיתא זווי פרים רב יהודה שיתא שיתא בזווא דל

ונוטן לו מתוך חביותיו כשהוא מסתפק תמיד והוא מוזקק הרי הלווק מקבל עליו לפחות לו לוג ומחצה מה שמרים: **נאמא** לנאמא לוג: **גמ'** חפו בקירא. טחו החציות מצפנים צשעה דרך שעושין אנו צופת: **כופרא**. זפת: **גרגישא**. קרקע שעושין ממנה החציות. **ארדלי"א** צלע"ו: הא. צאתריה דר"י מייץ טפי מההיא דאתריה דתנא קמא: **צאתריה** דרב יהודה. מילתא צפאי נפשיה היא ולא אמתימתין קאי: רמו ארבעין וסמניא כווי דננא. מדה קטנה היתה במקומו שצרכים ושמונה ממלחין את החצית: **אויל דנא** צשיא. צשעה חזים היתה נמכרת ביחד צימות הצציר: פרים ליה רב יהודה שיתא שיתא צווא. נעשה רב יהודה חטונו והיה מוכן שש כווי צווא:

וכן אמר רבה גרם. רש"י גרם וכן אמר רב ופליג אמר"ד צ"ל מי שמת (ב"ב דף קנ"ג) ושם ד"ה לה) נכסים ששכחו מחמת עמלמן של אחין השבח לעמלמן וקאמר דאפי' שזכו מחמת טרחם של משצתיין כי הכל דשמל פרידסא השצתינו לאמלע והוה מימיה שחולק רבא על רב דהתם רבא קאמר ולא מימייה התם מילמיה דרב ונראה דגרס רבא וכן צפסר ר"ת ולא מדברי רב חסדא הוא (ה) שהגמ' מציא שמעשה כיוצא בזה כל לפני רבה ופסק דהשצתינו לאמלע כמו רב חסדא והציאו הגמרא משום קושית אביי דא"ל צ"ל רבא לרבה מי דמי כו' ולא חשש רבה מקושיותיו וכן דהשצתינו לאמלע: **אגב** מלתא. פסק של רב חסדא ומטעם לקמיה דרבי אמר: **ובי מדה אכפת** דהוה עעבבירי וטעמיהו דרענן מפרש צירושלמי הני עכברי רשעי ינינהו כד חמיין עיבור לא מסתייהו דלכלי אלף קריין למצריהו דלכלי עמחון והא דלמרינן בגמרא אמרו לו הריבא אובדות מהם הרבה מתפורות מהם י"ל דלדברי רבני יוחנן קאמר אפילו לית ו' נ"ך טעמא דמפרש צירושלמי מ"מ הרבה אובדות מהם:

אלא לבור בלבד. וא"ת אס כן צפחות מכור נמי יוציא כמו לכו וי"ל דאין להם ריוח להטמן צפחות ומ"מ לפי משבון הראוי לתחמסר יוציא דאי אפשר שלא יתחמסר: **וא"ר** שאינו קלוף ג' סאין **אבד**. וא"ת ואמאי לא חשיב צמתיתין אורו שאינו קלוף עס זרע פשתן כיון דאית להו חד שיעורא וי"ל דפשוט לו דצאורו מתחמסר כל כך וצרישא גבי אורו קלוף לא חשיב זרע פשתן קלוף דשמא דינס חלוק:

מדה מרובה י' בורין. וא"ת אפי' ג' כורין או ג' מתנפחין לפי משבון הסקרנות העולה להם וי"ל דצ"י כורין עולה להם הנפוח חסרון של כור אחד ולא יוציא להם חסרנות היינו כל החסרון לחסרון של כור אחד לא יוציא ולהכי נקט י' כורים לאפוקי פחות:

יוחנן עשרה כורין תניא גמי הכי כמה מדה מרובה עשרה כורין תני תנא קמיה דרב נחמן בד"א שמדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך גורנו אבל מדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך ביתו אינו יוציא לו חסרנות מפני שמוחזרות א"ל וכי בשופטני עסקינן דיהבי בכיילא רבא ושקלי בכיילא זוטא דלמא בימות הגורן קאמרת **ב"ד"א** שמדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגורן אבל מדד לו בימות הגושמים אינו יוציא לו חסרון מפני שמוחזרות א"ל רב פפא לאביי א"כ לפקע כדא הוה עובדא ופקע כדא אבע"א משום איצצא: **מתני'** יוציא לו שתות ליין ר"י אומר חומש יוציא לו שלשה לוגין שמן למאה לוג ומחצה שמרים לוג ומחצה בלע אם היה שמן מוזקק אינו יוציא לו שמרים אם היו קנקנים ישנים אינו יוציא לו בלע ר"י אומר אף להמוכר א שמן מוזקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה: **גמ'** ולא פליגי ס' מר כי אתריה ומר כי אתריה באתריה דמר חפו בקירא ולא מייץ טפי באתריה דמר חפו בכופרא ומייץ טפי איבעית אימא משום גרגישתא הא מייצא טפי והא לא מייצא טפי באתריה דרב יהודה רמו ארבעים ותמני כווי בדנא אויל דנא בשיתא זווי פרים רב יהודה שיתא שיתא בזווא דל

(א) [מו"ז ע"פ י"ג] (ב) [מו"ז ע"פ י"ג] (ג) [מו"ז ע"פ י"ג] (ד) [מו"ז ע"פ י"ג] (ה) [מו"ז ע"פ י"ג] (ו) [מו"ז ע"פ י"ג] (ז) [מו"ז ע"פ י"ג] (ח) [מו"ז ע"פ י"ג] (ט) [מו"ז ע"פ י"ג] (י) [מו"ז ע"פ י"ג]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וכן וכו' מדברי רב חסדא הוא אלא שהגמרא:

לעני רש"י

מ"ל דוחן. פט"ל [פני"ל]. סוג של דוחן. ארדלי"א [ארדיל"א]. חומר, סין.

ס א ב מיי פ"ט מהל' נחלות הל' ד ועיין בהשגות ובמגד משה סגן עיין לו טושי"ע ח"מ ס' רפ סעיף ג וע"ש: סח ג ד ה ז ח ט י י"ב פ"ה מהל' שאלה ופקדון הל' ה סגן עיין פה טושי"ע ח"מ ס' רכ סעיף י"א: סכ ט מיי"ש טושי"ע ש טושי"ע י: ע י כ מיי"ש טושי"ע ש טושי"ע י: סעיף יג: עא ל מיי"ש פ"ה מהל' מכירה הל' ט סגן לאון קט טושי"ע ח"מ ס' רכט סעיף כ [ודלה כ"ר]:

רבינו הננאל

מתני' המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה יוציא לו חסרנות לחטים ולאורז וט' חצאי קבין לכוה. ואוקימנא באורז קלוף תנא וכן לכל כור וכור וכן לכל שנה ושנה. וקיימא לן כחנא קמא דמתני' והוא שיערבין בין פירותיו ומסתפק מהן ואינו יודע כמה הוציא לברר החסרון אבל יחד לו קרן וזית אומר לו הרי שלך לפניך: **פי"ה** ר' יהודה אומר אם היתה מדה מרובה לא יוציא לו חסרנות מפני שמוחזרות והני עלה בד"א שמדד לו בימי הגרנות שהפירות יבשחו מאד שהחוס מייבשן ומחזירין לו בימות הגרנות והוה שמוציא לו חסרנות אבל אם מחזירין לו בימות הגושמים אין מוציא לו חסרנות מפני שאורז הגשמים ומתחלחל ומצטנא מוחזרות. הוה עובדא שמילאי כדא בימות הגרנות חטים וכשהגיעו ימות הגושמים נתפחו בכדא והיה פי הכדא סתום ונתקבעה הכדא איביעה אימא משום איצצא: **מתני'** יוציא לו שתות ליין ר' יהודה אומר חומש. ולא פליגי במקומו של ת"ק הוה מסכין פי הדנא בשעה ולא היה לו מוצין לפיכך מוציא לו שתות בחסרון. (ט) פי' גרגישתא שם העפר שעושין ממנו כלי חסר כגון הדנא וכיוצא בה. יש עפר מוצין ריש עפר שאינו מוצין. באתריה דרב יהודה רמו [מ] ותמני כווי בדנא וכי' פי' במקומו של רב יהודה הוה נותנין א טפוחין של יין בחבית והיו קונין החבית והיון שבתוכו ו' זווים וכאשר היה היין מתיישן ושוקעין שמריו בתחתיתו היה מצוה רב יהודה לקנותי למכור ו' טפוחין לזוה ל"י טפוחים בר זווין והוה דמי כל החבית נשארו י'

(א) קנת ללאה מזה דרבינו לא גרס ולא מייץ טפי ר"ק ולא מייץ הא דלמילא לו שמות ולא משום דלע" ושי' מדשוסי הרבני"א וצמקין ודוקי. (ב) נראה דחסר כאן וי"ל אבע"א נגרישתא פי' נגרישתא וי'. (ג) י"ל הוה נמנין מ"ח טפוחין של יין חסית וכו' והיון צמכות צשעה זחיס ולאשער וכו' למטר שש טפוחין חס ל"י טפוחים צשעה זחיס והן דמי כל החבית נשארו י'

(א) קנת ללאה מזה דרבינו לא גרס ולא מייץ טפי ר"ק ולא מייץ הא דלמילא לו שמות ולא משום דלע" ושי' מדשוסי הרבני"א וצמקין ודוקי. (ב) נראה דחסר כאן וי"ל אבע"א נגרישתא פי' נגרישתא וי'. (ג) י"ל הוה נמנין מ"ח טפוחין של יין חסית וכו' והיון צמכות צשעה זחיס ולאשער וכו' למטר שש טפוחין חס ל"י טפוחים צשעה זחיס והן דמי כל החבית נשארו י' כאן בהתקף לשון רבינו.